Vlaardings

Sportakkoord

November 2019

Sport en **bewegen** in
het DNA van elke
Vlaardinger!

Wie doen er mee?

Gemeente Vlaardingen

S.C. TWIST

St.-Jozefmavo

aanzet
vergroot mogelijkheden

vtv
Daar doe ik aan mee!

MEE
Zuid-Holland Noord

Seniorenwelzijn

minters
DIENSTVERLENERS IN WELZIJN

KLiK
Vrijwilligers Vlaardingen

Wij zorgen dat het klikt!

Move4u
volleybalvereniging

Het College Vos
Vlaardingen

Running Friends company

DE KULK
zwem- en recreatiebad

v.v.D.V.O. '32

Wie doen er mee?

ViB Vlaardingen in beweging

HONKBAL-SOFTBAL Holy S.C. Vlaardingen

ROGplus

Vereniging van Volkstuinders 'Dr. Moerman' www.vtvdrmoerman.nl

VLAARDINGEN CAPTAINS

TVHOLY

CWO

jongeren op gezond gewicht Vlaardingen

HET STARTBLOK

JEU DE BOULES CLUB VLAARDINGEN

VVS Vlaardingen - Schiedam

Ondertekening

College Vos
Dick van Haren

Stichting Aanzet
Marry Broek

De Kulk
Eduard Leurs

MEE/VTV
Monica van Houwelingen

DVO '32
Kees Zegers

Minters
Nicole van der Wal

Gemeente Vlaardingen
Bart Bikkers

Running Friends Company
Augüsta van Hoogdalem

JOGG
Mariëlla Danse

SC Twist
Jan Keesbeet

KLik
Chris van der Weijde

Seniorenwelzijn
Manuela de Hooge

Ondertekening

Sportcentrum Vlaardingen & Polderpoort
Olaf Hanno

Volkstuinvereniging dr. Moerman
J.B. Moerman

Sportformateur
Twan Theelen

ZVVS
Fenny de Graaf

Stichting Het Startblok
Irene Dumas

Jeu de Boules Vlaardingen
Hans van Gils

Sv CWO
Sjaak van der Kroon

Move4U
Herman Marsman

Vlaardingen Captains
Josha Riemens

ROG+
Ilse De Jonge

Vlaardingen in Beweging
Marvin Visser

Sc Holy
Maurice Sloot

Ondertekening

Tennisvereniging Holy
Hans Zevenbergen

St.-Jozef mavo
Arno Freijer

Voorwoord

De gemeente Vlaardingen kent sport en bewegen een belangrijke plaats toe in het fysieke en sociale domein. De basis voor de toekomst is aanwezig in het sterke verenigingsleven, goede sportaccommodaties, ondersteuning en organisatie om Vlaardingers in beweging te krijgen. Het inzetten van bewegen en sport om andere beleidsdoelstellingen te realiseren, zoals integratie, eenzaamheidsbestrijding en participatiebevordering, maakt van sport en bewegen in toenemende mate een belangrijke maatschappelijke speler. In de kadernota sport zijn de doelstellingen op lokaal niveau uitgewerkt. Een infographic over deze doelstellingen is te vinden in bijlage 1. De aansluiting op landelijke ontwikkelingen gericht op samenwerking, verbinden van beleidsterreinen en versterken van de lokale infrastructuur wordt door middel van het lokaal sportakkoord nog beter en nog mooier.

Het lokaal sportakkoord legt verbinding, bevordert samenwerking en brengt iedereen in beweging. Als sportformateur heb ik het prachtige proces van verbinden, samenwerken en interactie tussen (lokale) maatschappelijke organisaties gericht op zorg en welzijn, sportverenigingen en sportaanbieders, de gemeente en sportminded organisaties mogen begeleiden. De gedeelde belangen hebben bijgedragen aan ontschotten van zowel beleid als middelen. Meedoen en zoeken naar oplossingen en kansen heeft het bestaande aanbod nieuw elan gebracht. Het wegnemen van (onzichtbare) belemmeringen draagt bij aan een sterkere sport(infrastructuur) in de nabije toekomst.

In de periode april en mei zijn centrale bijeenkomsten georganiseerd waarin wensen, ambities en kansen zijn verkend. Het resultaat van deze bijeenkomsten bestond uit ruim 200 ideeën verdeeld over alle deelakkoorden. Prioritering per deelakkoord tijdens de tweede bijeenkomst heeft de koers voor de uitwerking van de deelakkoorden geleid. In juni en juli is ingezet op bilateraal overleg. De hiermee verkregen inzichten zijn van belang geweest om eventuele tegenstrijdige belangen vroegtijdig te onderkennen of mogelijke kansen te delen. Vanaf september zijn de deelakkoorden tijdens themabijeenkomsten inhoudelijk vertaald naar ambities concrete doelstellingen en werkvormen.

Als sportformateur was de grootste uitdaging om partijen uit te dagen over de eigen schaduw heen te stappen en **gemeenschappelijke doelstellingen te onderschrijven**. De omarming van het lokaal sportakkoord betekent dat de ondertekenaars zich **verbinden** aan de ambities en doelstellingen en daarop aangesproken worden. Hierdoor is de **betekenis** van het lokaal sportakkoord toegenomen.

Het resultaat dat voorligt is zonder meer door vele partijen omarmd, zoals blijkt uit het aantal ondertekenaars. Daarvoor is veel dank verschuldigd aan betrokkenheid en bevlogen vrijwilligers die bereid waren om over de eigen schaduw heen te stappen. De keuze voor het dynamische karakter van dit sportakkoord als maakt het mogelijk dat partijen die later willen instappen alle gelegenheid daartoe wordt geboden.

In het bijzonder wil ik Jasper van Blitterswijk en Dieuwertje Roukema danken voor de ondersteuning gedurende het gehele proces.

Twan Theelen
sportformateur

Inhoudsopgave

Samenvatting 9

Inleiding 10

1. Inclusief sporten en bewegen 11
1.1 Doelstelling 12
1.2 Ambities 12
1.3 Plan van aanpak 13

2. Vitale sport- en beweegaanbieders en positieve sportcultuur 14
2.1 Doelstelling 15
2.2 Ambities 15
2.3 Plan van aanpak 16

3. Vaardig in bewegen 18
3.1 Doelstelling 19
3.2 Ambities 19
3.3 Plan van aanpak 20

4. Integraal sport- en beweegbeleid 22
4.1 Doelstelling 23
4.2 Ambities 23

5. Hoe nu verder? 24

6. Rollen, bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de stuurgroep en het kernteam 25

Bijlagen
Bijlage 1 Infographic Kadernota Sport & Bewegen
Bijlage 2 Inclusief sporten en bewegen
Bijlage 3 Vitale sport- en beweegaanbieders en positieve sportcultuur
Bijlage 4 Vaardig in bewegen

Samenvatting

De gemeente Vlaardingen heeft de ambities van het landelijk sportakkoord omarmd en daarvoor de sportformateur aangesteld. De opdracht aan de sportformateur was het opstellen van een lokaal actieplan om iedereen meer te laten sporten en bewegen, mee te kunnen meedoen en lokale samenwerking te versterken in netwerken.
Net als bij veel andere gemeenten geldt ook voor Vlaardingen dat organisaties en partijen naast elkaar werken en samenwerking beperkt wordt gevonden. De uitgangspunten voor het lokaal sportakkoord zijn:

- bevorderen van de samenwerking in de lokale (sociale en fysieke) sportinfrastructuur;
- iedere organisatie kan meedoen en conformeert zich aan de ambities en werkwijze van het lokaal sportakkoord;
- het sportakkoord is geen juridisch document dat wordt opgelegd;
- iedereen in Vlaardingen kan sporten en bewegen.

Binnen de relatief korte periode zijn we er in geslaagd om een helder uitvoeringsplan op te stellen. Niet alle ambities en deelakkoorden zijn in de beoogde twee jaar te realiseren. Samen met het maatschappelijk veld is besloten om prioriteit aan te brengen in de deelakkoorden. De deelakkoorden die vooralsnog niet verder uitgewerkt worden zijn wel opgenomen in het sportakkoord.
In Vlaardingen geven we prioriteit aan:

- inclusief sporten en bewegen: iedereen kan meedoen
- vitale sport- en beweegaanbieders: verbonden met een positieve sportcultuur
- vaardig in bewegen: een leven lang sporten.

Beoogd effect

Met het voorliggende sportakkoord organiseren we meer samenwerking met als resultaat meer flexibiliteit, integraliteit en kennisverbreding met als voordeel een grotere slagkracht en een beter afgestemd aanbod. Het sportakkoord is een product van alle partijen, inclusief de gemeente en is daarom van iedereen. Een onderling afgestemde sport- en beweegagenda, inzet van sportaccommodaties voor ruimtevragers en zwaardere inzet op verenigingsondersteuning maakt dat de sport krachtiger en beter toegerust is voor de toekomst. Met het ontsluiten van netwerken openen we deuren voor organisaties die netwerken rondom kwetsbare groepen zoals kinderen, migranten en ouderen onderhouden. Zodoende levert het sportakkoord een positieve bijdrage aan de inclusieve samenleving en wordt sport en bewegen een belangrijke maatschappelijke partner. Het realiseren van een integraal beleid vraagt van alle belanghebbenden een bijdrage en inspanning. De keuze voor het dynamische karakter van dit sportakkoord als startnota maakt het mogelijk dat partijen die later willen instappen alle gelegenheid daartoe wordt geboden.

Inleiding

Voor u ligt het sportakkoord van Vlaardingen. Het sportakkoord is tot stand gekomen met verschillende partijen en is dus van iedereen. De deelnemende partijen onderschrijven de meerwaarde van sport, ook binnen andere beleidsterreinen. Het sportakkoord is een dynamisch startdocument dat de mogelijkheid biedt tot constante, diepere en kwalitatief betere samenwerking tussen partijen uit de verschillende domeinen. Dit document is het begin van een wedstrijd die we met zijn allen gaan spelen. Het nog samen te stellen kernteam gaat de verder focus aanbrengen. Partijen die nieuwe ideeën hebben, kunnen altijd (later) aansluiten.

Doelstelling

Met het sportakkoord beogen we, naast een betere afstemming, vooral samenwerking en samenhang in gebruik van sportaccommodaties, zorgen we via het delen van kennis voor een betere ondersteuning bij vraagstukken maar bovenal zorgen we er voor dat iedereen kan meedoen en sport en bewegen in het DNA van elke Vlaardinger zit.

Proces

De start in april was veelbelovend. De presentatie van de lokale kadernota sport en de eerste bijeenkomst voor het lokaal sportakkoord vonden gelijktijdig plaats. Tijdens de algemene bijeenkomsten met maatschappelijke partners zijn we vanuit het bij elkaar brengen van ideeën in mei tot het prioriteren per deelakkoord gekomen. Tijdens deze bijeenkomsten hebben verschillende partners al aangegeven actief betrokken te willen zijn. De periode mei en juni is gebruikt om met individuele organisaties in overleg te treden. Vanaf september, na de zomerstop, zijn per deelakkoord avondbijeenkomsten georganiseerd en zijn de prioriteiten per deelakkoord verder aangescherpt. De afronding van het proces en de presentatie van het lokaal sportakkoord heeft op 2 november plaatsgevonden bij het ondertekenen van het sportakkoord door de aanwezige partners.

Leeswijzer

Het lokaal sportakkoord voor Vlaardingen neemt u achtereenvolgens mee in hoofdstuk 1. 'Inclusief sporten en bewegen' waarin we de aandacht leggen op de mogelijkheden dat iedere Vlaardinger kan deelnemen, naar hoofdstuk 2. 'Vitale sport- en beweegaanbieders' en een positieve sportcultuur, waarin we de kracht van de sport willen versterken en werken aan een positief imago. Hierbij sluiten we aan bij een recent vitaliteits- en behoefteonderzoek dat de wensen en behoeften van de sportverenigingen goed in kaart heeft gebracht. In hoofdstuk 3. is het deelakkoord 'Vaardig in bewegen' belicht. Samenwerking, werken aan motorische ontwikkeling en plezier in bewegen zijn de thema's in dit hoofdstuk. Hoofdstuk 4. 'Integraal sport- en beweegbeleid' is de paraplu voor het lokaal sportakkoord. De samenhang in de deelakkoorden wordt onderschreven. De bijeenkomst met ambtenaren vanuit zowel het sociaal domein als de fysieke sector heeft het belang van sport als maatschappelijke partner onderschreven. Het deelakkoord duurzame sportinfrastructuur is in dit lokaal sportakkoord niet verder uitgewerkt. Vanuit de kadernota sport is daar nadrukkelijk aandacht voor en de keuze om vooral vanuit de activiteiten het lokaal sportakkoord aan te vliegen brengt de noodzakelijke focus aan.

Stuurgroep en kernteam

In de aanloop naar 2020 zal een kernteam ingericht worden, welke wordt aangestuurd door de stuurgroep. Het kernteam bewaakt enerzijds de focus en voortgang en is anderzijds een aanspreekpunt voor partijen die in een later stadium willen aansluiten. Nieuwe activiteiten en ideeën worden via het kernteam bij de partners onder de aandacht gebracht.

Wij hebben alle vertrouwen in de ambities en samenwerking en verwachten dat de betekenis van het lokaal sportakkoord voldoet aan de verwachtingen en zal bijdragen aan de maatschappelijke waarde van sport voor de burgers van Vlaardingen.

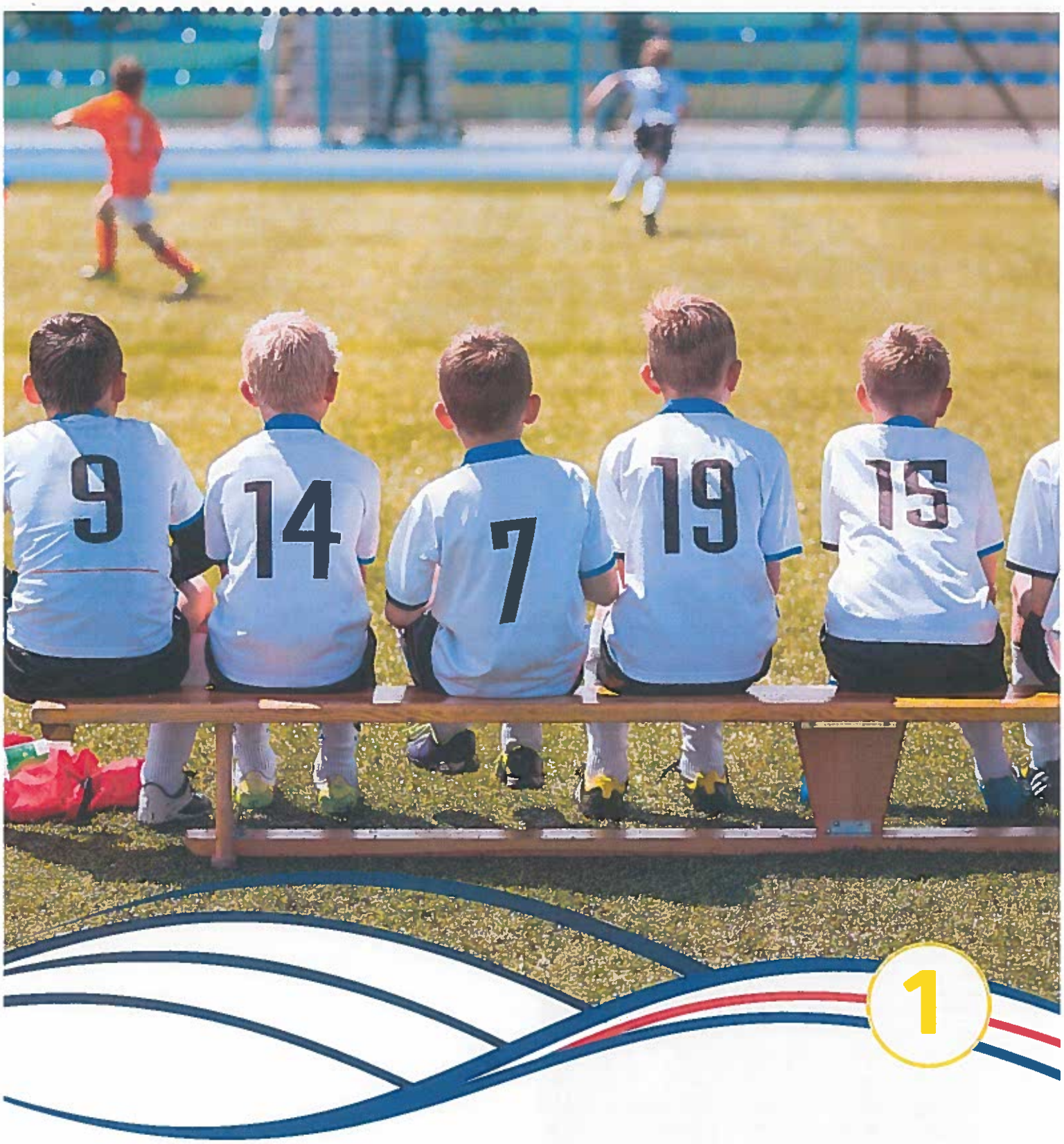

1

Inclusief sporten en bewegen
Iedereen die wil, kan meedoen!

1. Inclusief sporten en bewegen

Sporten voor iedereen. Helaas ontbreekt de vanzelfsprekendheid daartoe. Inwoners in kwetsbare groepen, met een lage sociale status, een migrantenachtergrond, ouderen, mensen met een beperking, dak- en thuislozen, statushouders en vluchtelingen, afdwalende jongeren of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt; kortom elke doelgroep met een grotere afstand tot participatie in de samenleving: allen worden ze in meer of mindere mate belemmerd om deel te kunnen nemen. Het ontsluiten van de toegang tot sporten voor iedereen organiseren we door het online en offline toegankelijk te maken.

1.1 Doelstelling

Alle inwoners, met name de inactieve groepen, van Vlaardingen worden actief gestimuleerd tot voldoende bewegen en een gezonde leefstijl.

1.2 Ambities

- Bekendheid geven aan het sportaanbod via het digitale loket en de sportpas.
- De sportpas Vlaardingen maakt het mogelijk om tegen gereduceerd tarief deel te nemen aan sportactiviteiten.
- De gemeente, zorg en welzijn en sportaanbieders bieden gezamenlijk gecombineerde leefstijlinterventies aan met ondersteuning van de lokale sportadviseur en buurtsportcoaches.
- Samenwerking in de driehoek sport-zorg-welzijn voorziet in een sluitend netwerk van professionals en sportaanbieders.

Bekendheid geven aan het sportaanbod via het digitale loket en de sportpas

Verschillende aanbieders hebben sporten voor kwetsbare groepen omarmd. Specifieke activiteiten zijn aangeboden en voorzieningen zijn getroffen. Aangepast sporten brengen we breder onder de aandacht via het sportloket en door het aanbieden van folders in openbare gebouwen. De samenwerkende partners zetten een gemeenschappelijk netwerk op dat voorziet in het informeren en toeleiden van de doelgroep naar het digitale sportloket.

De sportpas Vlaardingen maakt het mogelijk om tegen gereduceerd tarief deel te nemen aan sportactiviteiten

De samenwerkende sportaanbieders voor de kwetsbare groepen ontwikkelen een sportpas. Via het kenniscentrum MEE wordt binnen het netwerk gewerkt aan het wegnemen van drempels. De sportpas geeft toegang tot alle aanbieders. Door middel van registratie zullen deelnemende organisaties die actief medewerking verlenen aan de sportpas extra worden gewaardeerd.

Sluitend netwerk voor leefstijlinterventies

Sport draagt bij aan doelstellingen van andere beleidsterreinen. Vanuit het sportakkoord worden programma's ontwikkeld als 'bewegen naar werk', 'gezonde taal' en 'life goals'. De partners die aan deze interventies samenwerken, vormen een netwerk daartoe.

1.3 Plan van aanpak

We gaan de komende maanden werken aan de volgende programma's en projecten:

- Uitbreiden van de loketfunctie van MEE naar Seniorenwelzijn, Minters, Vlaardingen in Beweging (hierna: VIB) en de gemeente Vlaardingen.
- De sportverenigingen die een programma voor kwetsbare groepen aanbieden, worden ondersteund door MEE. De lokale sportadviseur zorgt voor ondersteuning via de sportbonden. Tijdens de opstart wordt vanuit de buurtsportcoaches ondersteuning geboden.
- Zodra vervoer en begeleiding drempels opleveren, zal via het netwerk (KLik en/of Stroomopwaarts) ondersteuning gevraagd en geboden worden.

Betrokken partijen

1. ***Gemeente Vlaardingen***

   De gemeente Vlaardingen maakt met de verschillende maatschappelijke- en zorgorganisaties afspraken en verwijst daarbij naar het sportakkoord. Het gemeentelijk beleid voor kwetsbare groepen wordt ingezet om drempels (om deel te nemen) weg te nemen, en de kwetsbare groepen via direct klantcontact te informeren. De gemeente doet onderzoek naar de verschillende financiële regelingen en waar mogelijk worden bestaande schotten in beleid weggenomen.

2. ***Maatschappelijke- en zorgorganisaties en sportaanbieders***

   Maatschappelijke- en zorgorganisaties (MEE, Minters, Seniorenwelzijn, VIB, Stroomopwaarts* en KLik) en lokale sportaanbieders werken samen aan:

   - toegankelijk maken van informatie via het (digitale) loket. Vraag en aanbod worden direct gelinkt aan de aanbieder in de buurt;
   - het zoeken van maatwerk voor kunnen meedoen en bewegen via overleg in sociale wijkteams en bij sportaanbieders;
   - het wegnemen van drempels en verkrijgen van inzicht in het meedoen via de sportpas. Na enkele maanden kan nog meer maatwerk geleverd worden;
   - het verzorgen van begeleiding vanuit maatschappelijke- en zorgorganisaties waar dat nodig is. Via Stroomopwaarts en KLik wordt ondersteuning in begeleiding gezocht.
   - het informeren van kwetsbare burgers via het netwerk bij specifieke (lokale en regionale) evenementen;
   - sportbonden en koepels worden door de sportadviseur betrokken bij de ontwikkeling van programma's en specifieke deskundigheidsbevordering.
   - het onder de aandacht brengen en delen van bestaande en nieuwe financiële regelingen via de (sport)bonden en (sport) koepels bij alle partners.

** Stroomopwaarts is nog niet betrokken bij de totstandkoming van het sportakkoord, maar wordt wel gezien als een belangrijke maatschappelijke partner voor de uitvoering hiervan.*

Concrete actiepunten

Actiepunten en ideeën aangedragen vanuit het werkveld over inclusief sporten zijn opgenomen in bijlage 2.

Resultaat

Vlaardingen heeft toegankelijke sport-accommodaties en beleid dat ondersteunend is aan het realiseren van doelstellingen in andere beleidsvelden. De sport levert bijdragen aan grotere evenementen, zoals Vlaardingen 750 jaar.

Rolverdeling

Proces eigenaar: Mee/VTV en Seniorenwelzijn
Proces verantwoordelijke: Kerngroep
Start: 2020

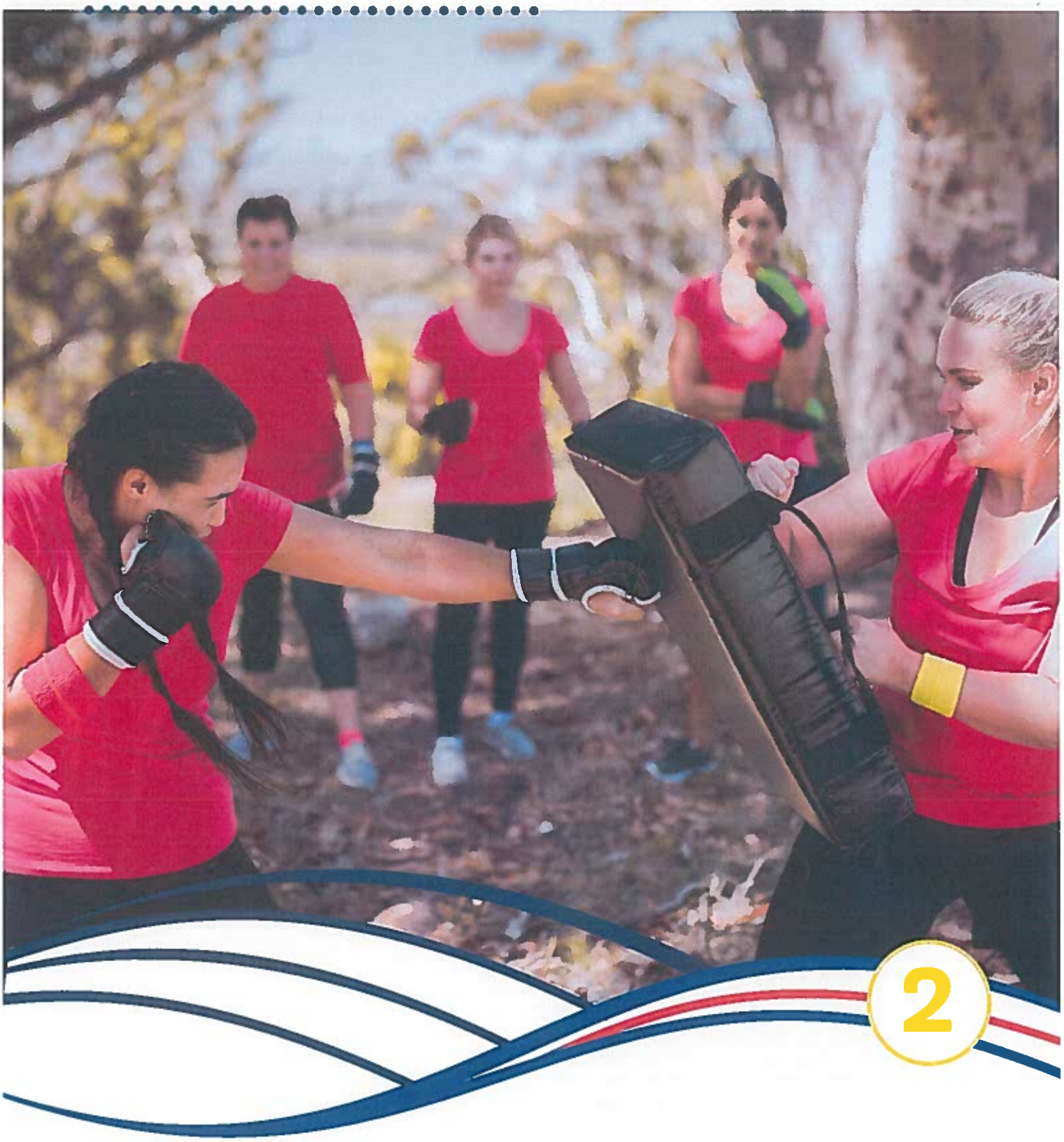

2

Vitale sport- en beweegaanbieders
en positieve sportcultuur

De krachtige en toekomstgerichte sportaanbieder

2. Vitale sport- en beweegaanbieders en positieve sportcultuur

Verenigingen hebben een belangrijke rol in de samenleving. Om deze rol blijvend goed in te kunnen vullen en om continuïteit te waarborgen, is de noodzaak van een sterke en goede ondersteuningsstructuur nodig. Dat vraagt om verdergaande samenwerking, zowel tussen sportverenigingen onderling als met andere maatschappelijke partners. Met het in 2019 door VIB uitgevoerde vitaliteitsonderzoek, zijn de wensen en prioriteiten zorgvuldig in kaart gebracht. Daarnaast zijn tijdens de bijeenkomsten de wensen uitgesproken om accommodaties die overdag leeg staan zoveel mogelijk beschikbaar te stellen voor activiteiten en andere doelgroepen.

2.1 Doelstelling

Verenigingen in Vlaardingen ontvangen een hogere kwaliteit aan verenigingsondersteuning, waardoor ze beter in staat zijn om een bredere maatschappelijke functie in te vullen door een breder en vernieuwd aanbod in samenwerking met partners te realiseren.

2.2 Ambities

- Het aantal leden en vrijwilligers behouden of vergroten;
- Meer bekendheid krijgen en verbreden van het aanbod;
- Samenwerking en kennisuitwisseling met andere sportverenigingen;
- Alle sportlocaties in Vlaardingen hanteren de gedragscode;
- Sportverenigingen worden ondersteund bij het opstellen van een pedagogische visie.

Vergroten van het aantal vrijwilligers in de sport

De georganiseerde sport kan zonder vrijwilligers niet bestaan. Immers, de dagelijkse betrokkenheid van de vrijwilligers maakt sporten mogelijk. Een bestuur met een visie, technisch kader, begeleiding, horeca en betrokken ouders vormt de ruggengraat. Verenigingen zijn op zoek naar handvatten om vrijwilligers te boeien en te binden. Bijna alle verenigingen hebben te maken met terugloop van bestuurs-, technisch en vrijwilliger kader en leden. We onderzoeken de opties om het imago van de sportverenigingen te

verbeteren en daarmee potentiële kaderleden te werven en leden te binden. Het invoeren van een lokale gedragscode voor alle sportvoorzieningen, openbare speelterreinen en schoolpleinen draagt bij aan herkenbaarheid en leefbaarheid in de omgeving.

Versterken van het (passend) aanbod

Vlaardingen is met ruim 70.000 inwoners een middelgrote stad. De multiculturele samenstelling van de bevolking vraagt om het versterken van een passend aanbod ter voorkoming van versnippering. Immers, versnippering in het aanbod werkt averechts en legt onnodig druk op. Samenwerken met partners, zoals Seniorenwelzijn, MEE en Minters, brengt de wijk en de sport dichter bij elkaar en biedt nieuwe mogelijkheden om nieuw aanbod te genereren. De hiermee te realiseren extra inkomsten zijn voor de sportverenigingen meer dan welkom.

Versterken van de dienstverlening van sportondersteuning

Ondanks dat de overheid de bureaucratisering wil aanpakken, krijgen sportaanbieders steeds meer te maken met complexe wet- en regelgeving. Voorbeelden zijn de AVG, btw-vrijstelling of APV. Samen met de verenigingsondersteuning van VIB en de sportadviseur maken we gebruik van de mogelijkheden van sportbonden om kennis naar de verenigingen te leiden. Daarnaast worden via themabijeenkomsten onderwerpen onder de aandacht gebracht. Waar mogelijk bereidheid is, zullen we lokale ondernemers uitnodigen om een bijdrage te leveren bij lastige dossiers zoals AVG en btw.

Alle sportlocaties hanteren de gedragscode

Sportbeleving brengt betrokkenheid, passie en plezier naar boven. Deze positieve betekenis van sport willen we uitdragen. Helaas brengt sport ook minder positieve reacties naar boven. Door het invoeren van een gedragscode voor alle verenigingen en sportaccommodaties, zetten we een duidelijke toon. Wie niet wil meewerken aan de gedragscode is niet welkom. Binnen de geldende regelgeving gaan we op zoek naar mogelijkheden om overtreders te weren op en rond de accommodaties en verenigingen.

Sportverenigingen worden ondersteund bij het opstellen van een pedagogische visie

Burgers zijn steeds mondiger en begrip voor beslissingen is er niet altijd. Respect en maatschappelijk gewenste omgangsvormen stralen positief af op leden, potentiële sponsors en betrokkenheid bij een club.
Het opstellen van een pedagogische visie vraagt om kennis en vaardigheid, onder andere door inzet van de verenigingsondersteuner van VIB en sociaal werkers van Minters. We ontwikkelen en/of versterken de aanwezige competenties van bestuurs-, technisch en vrijwillig kader en leden en betrekken ouders daarin. Jongerenwerkers, de sportadviseur en specialisten van sportbonden worden uitgenodigd om sportverenigingen daarin te ondersteunen.

2.3 Plan van aanpak

Het vitaliteits- en behoefteonderzoek onder (georganiseerde) sportaanbieders heeft een aantal inhoudelijke thema's opgeleverd. Naar de inhoud van het onderzoek wordt in deze notitie verwezen. Nadere informatie daaromtrent is via verenigingsondersteuning bij VIB op te vragen. Helder is wel dat de thema's en onderwerpen uit het onderzoek voor sportverenigingen van groot belang zijn. Samenwerking en samenhang staan centraal.

Betrokken partijen

1. ***Gemeente Vlaardingen***

   Het sportpark als buurthuis van de toekomst: een open club. Typeringen die van toepassing zijn op een sportvereniging of accommodatie met oog voor het ruimtelijk en sociaal domein. De gemeentelijke medewerking op vergunning, handhaving en financiële ondersteuning is daarbij noodzakelijk. De verbreding van de mogelijkheden om extra activiteiten te laten plaatsvinden, worden hiermee verruimd.

2. ***Maatschappelijke- en zorgorganisaties en sportaanbieders***

   De partners hebben behoefte om verschillende netwerken aan elkaar te verbinden. Per wijk realiseren we een netwerk van accommodaties dat overdag door partners gebruikt kan worden. Het aanwezige ondernemerschap in een verenging en netwerk wordt aangesproken en nieuwe ideeën worden gedeeld. Zo staan verenigingen open voor ontwikkelingen bij sport, zorg, leefbaarheid, onderwijs, welzijn en samenwerking. Concreet betekent dit:
   - accommodaties zijn beschikbaar voor andere netwerkpartners;
   - de behoefte vanuit de sportvereniging staat centraal: nieuw en innovatief aanbod;
   - onderzoek naar multifunctioneel gebruik van de accommodatie tijdens 'lege' uren;
   - de sportvereniging en de buurt zijn verbonden door sport naar de wijk te brengen;
   - mogelijkheden van maatschappelijke stages en sport worden onderzocht en programma's zoals 'vereniging en buurt laten samenwerken' worden extra beloond en gewaardeerd;
   - de accommodatie openstellen voor activiteiten van maatschappelijke partners;
   - gedragscode opstellen voor alle sportaccommodaties, schoolpleinen, openbare speelplaatsen;
   - sport naar de wijk, de wijk naar de sport;
   - opstellen van een pedagogische visie en ontwikkelen van competenties van kader, leden en ouders.

Concrete actiepunten
Actiepunten en ideeën aangedragen vanuit het werkveld over inclusief sporten en bewegen zijn opgenomen in bijlage 3.

Resultaat
Sportverenigingen zijn in de relatie ouders-onderwijs-vrije tijd netwerkpartner en hoeksteen in de samenleving en dragen bij aan de pedagogische ontwikkeling. Daarnaast zijn de sportverenigingen minder afhankelijk van de gemeente Vlaardingen en spreiden risico's door kostendeling en nieuwe inkomsten aan te boren.

Rolverdeling
Proces eigenaar: VIB
Proces verantwoordelijke: Kerngroep en sportverenigingen
Start: 2020

3

Vaardig in bewegen

De basis voor plezier in bewegen

3. Vaardig in bewegen

Onderzoek heeft aangetoond dat in Vlaardingen meer dan gemiddeld sprake is van motorische achterstanden, obesitas en te weinig beweegparticipatie (Kadernota Sport, 2019). Het creëren van de best denkbare voorwaarden om op deze achterstanden in te lopen, is het organiseren van een netwerk rondom de kwetsbare doelgroepen. Het in kaart brengen daarvan geeft aanleiding tot het ondernemen van actie. Daarvoor willen we zoveel mogelijk kansen bieden om via vroegtijdige signalering en interventies in een sluitend netwerk de basis op orde te brengen, zodat ook op latere leeftijd aan zoveel mogelijk voorwaarden wordt voldaan om zelf regie op het leven te kunnen voeren.

3.1 Doelstelling

Het aanleren van motorische vaardigheden op jonge leeftijd draagt bij aan een leven lang met plezier bewegen en een gezonde leefstijl.

3.2 Ambities

- Vanaf 2020 - 2021 met het IKC aan de slag gaan. Het IKC is de vindplaats van het netwerk rondom het kind, waarin samenwerking is gericht op een gezonde leefstijl, bewustwording en interventie.
- Verenigingen betrekken bij het ontwikkelen van een programma voor motorische ontwikkeling.
- Optimaliseren van toegankelijkheid van accommodaties om te kunnen bewegen.
- Meer inwoners zien het belang van bewegen en gaan daadwerkelijk meer bewegen.
- Kinderen verlaten de kleutergroepen met een basismotorisch diploma, de basisschool met een zwemdiploma en krijgen een beweegrapport.

Het netwerk binnen het IKC

VIB is binnen het IKC de toegangspoort voor bewegen tijdens en/of na schooltijd. De daarvoor aangestelde vakleerkracht, buurtsportcoach of sportaanbieders dragen daarvoor zorg. Door te werken met een programma dat de beweegvaardigheid inzichtelijk maakt, kunnen via vroeg-signalering mogelijke beweegachterstanden worden voorkomen. Plezier in bewegen staat daarin voorop.
Daar waar achterstanden in bewegen dreigen te ontstaan, worden via motorisch remedial teaching en overleg met ouders (extra) mogelijkheden aangeboden om deze achterstanden weg te nemen, bijvoorbeeld door een MQ scan en beweegrapport. Specifieke aandacht is nodig voor zwemmen. De ambitie dat elk kind de basisschool verlaat met een zwemdiploma, vraagt om een specifieke aanpak. Waar de mogelijkheden daartoe ontbreken, worden de randvoorwaarden gecreëerd. Schoolzwemmen, (zwem)vereniging, inzet buurtsportcoaches, maatschappelijke stages en vrijwilligers (KLik) zijn daarbij opties die nader onderzocht worden.

Verenigingen betrekken bij ontwikkelen van motorische ontwikkeling

Sportverenigingen kunnen een belangrijke rol innemen bij de ontwikkeling van de grondvormen van bewegen. Het ontwikkelen van algemene vaardigheden, bij voorkeur in meerdere takken van sport, draagt bij aan minder risico op blessures. Door de mogelijkheden voor veilig bewegen te vergroten, het openstellen van accommodaties en ondersteuning van het technisch kader, werken we naast het onderwijs aan het doel om een leven lang (plezier in) bewegen te vergroten.

Sporten is voor iedereen toegankelijk

Bewegen is leuk: voor jong en oud. Om het nog leuker te maken en (financiële) drempels weg te nemen, introduceren we de strippenkaart of beweegpas. Met deze pas kunnen kinderen kennismaken met verschillende sporten. Het monitoren van het gebruik van de beweegpas, geeft de mogelijkheid om veranderingen in bewegen te registreren en vanuit deze registratie trends en ontwikkelingen beter te volgen. Daarmee zijn zowel sportaanbieders als de gemeente in staat bij het inrichten van de buitenruimte betere keuzes te maken.

Voor de senioren in de samenleving zijn bewegen en sociale activiteiten in elkaar verweven. Het bieden van ontmoeting en bewegen zorgt ervoor dat senioren actief blijven deelnemen en blijvend aandacht besteden aan (onbewust) gezond bezig zijn.

Toegankelijke accommodaties

(Overdekte) sportlocaties staan overdag vaak leeg. Waar het binnensportaccommodaties betreft, is het mogelijk om tijdens incourante uren een instuif te organiseren voor jong en oud. Sportverenigingen die een buitensportcomplex gebruiken, kunnen hun accommodatie openstellen voor andere activiteiten. Overdag bewegen voor ouderen en onderwijs, in de middag een kaartclub of aansluitend aan school via huiswerkbegeleiding een beweegaanbod vanuit de buurtsportcoach. Ook de fysiotherapeut die met een groep hersteltraining aanbiedt is van harte welkom. Het sportcomplex is daarmee een ontmoetingsplaats geworden.

3.3 Plan van aanpak

- Binnen het IKC werken buurtsportcoaches, vakleerkrachten en sportaanbieders een beweegprogramma uit dat voorziet in tijdens of na schooltijd een uur (extra) bewegen per dag. Met de strippenkaart worden verschillende takken van sport onder de aandacht gebracht en aanbieders en participatie gemonitord.
- Elke woensdagmiddag zijn tussen 13.00 en 15.30 uur twee binnensportlocaties ter beschikking voor de sport- en beweeginstuif. Sportaanbieders bieden een gevarieerd programma van sport en bewegen aan. Aanbieders van die nieuwe instroom dragen bij aan een vergoeding om het programma uit te breiden.
- Met het beweegrapport wordt elk kind en ouder geïnformeerd over de voortgang. Kinderen met achterstanden, overgewicht of ongezonde leefstijl krijgen extra ondersteuning in het IKC-programma.
- Elk kind heeft een zwemdiploma als het van de basisschool komt. Zwembad, zwemvereniging en gemeente stellen een vangnetconstructie op.
- Integrale afstemming en aanpak met het onderdeel vitale sportaanbieders.

Betrokken partijen

1. ***Gemeente***

   De gemeente Vlaardingen is eigenaar van de sportaccommodaties en heeft haar beleidsdoelstellingen voor participatie en activering vastgelegd. Het laten aansluiten van opdrachten aan uitvoerende partijen geeft een betere sturingsmogelijkheid. De verschillende rollen van de gemeente, toezichthouder, facilitator en handhaver, zijn op momenten tegenstrijdig. Een integrale aanpak en goede interne communicatie helpen daarbij.

2. ***Maatschappelijke- en zorgorganisaties en sportaanbieders***

   Samenwerking binnen het netwerk (IKC* voor kinderen, Seniorenwelzijn voor ouderen en de buurtsportcoach bij VIB en jongerenwerk van Minters) is noodzakelijk. Waar het bestaande netwerk (nog) niet werkt, organiseren we dat. De organisatie die het voortouw daartoe neemt, wordt daarbij ondersteund. Wat gaan we doen:

   - ontwikkelen van een strippenkaart om flexibele lidmaatschappen en kennismaking met verschillende takken van sport mogelijk te maken;
   - binnen het IKC wordt de mogelijkheid geboden om tijdens of na schooltijd een uur extra te sporten;
   - sportverenigingen en sportaccommodaties zijn toegankelijk. Met sportverenigingen en de verhuurder van de sportaccommodaties worden nieuwe afspraken gemaakt. Met verenigingsondersteuning, Stroomopwaarts en KLik voorzien we de sportaanbieders van (extra) handjes voor begeleiding;
   - het beweegrapport maakt onderdeel uit van de rapportencyclus van onderwijs en ouders krijgen zodoende inzicht in de ontwikkelfase van kinderen. Kinderen en ouderen die extra ondersteuning nodig hebben, ontvangen daarvoor maatwerk. Eventuele kosten die niet via de zorgverzekeraar worden vergoed komen dan voor rekening van het programma.

**Het IKC is nog niet betrokken bij de totstandkoming van het sportakkoord, maar wordt wel gezien als een belangrijke maatschappelijke partner voor de uitvoering hiervan.*

Concrete actiepunten

Actiepunten en ideeën aangedragen vanuit het werkveld over vaardig in bewegen zijn opgenomen in bijlage 4.

Resultaat

Sport en bewegen is in de eerste plaats leuk. Het tijdig signaleren van motorische achterstanden voorkomt op latere tijdstippen het risico op hogere kosten. De zogenaamde incourante uren bij sportaccommodaties dragen bij aan een betere (maatschappelijke) bezetting en sportaccommodaties worden een wijkvoorziening, zodat er meer binding ontstaat. Het netwerk rondom het kind en ouderen is sluitend, zodat sociaal isolement en 'verdwijnen onder de radar' nauwelijks meer (kan) voorkomen. Ook motorische achterstanden worden gesignaleerd en opgevangen. Voorgaande zorgt ervoor dat Vlaardingse kinderen van jongs af aan motorisch vaardig zijn en bewegen vanuit plezier wordt beleefd!

Rolverdeling

Proces eigenaar: VIB en onderwijs
Proces verantwoordelijke: Gemeente Vlaardingen
Start: 2020

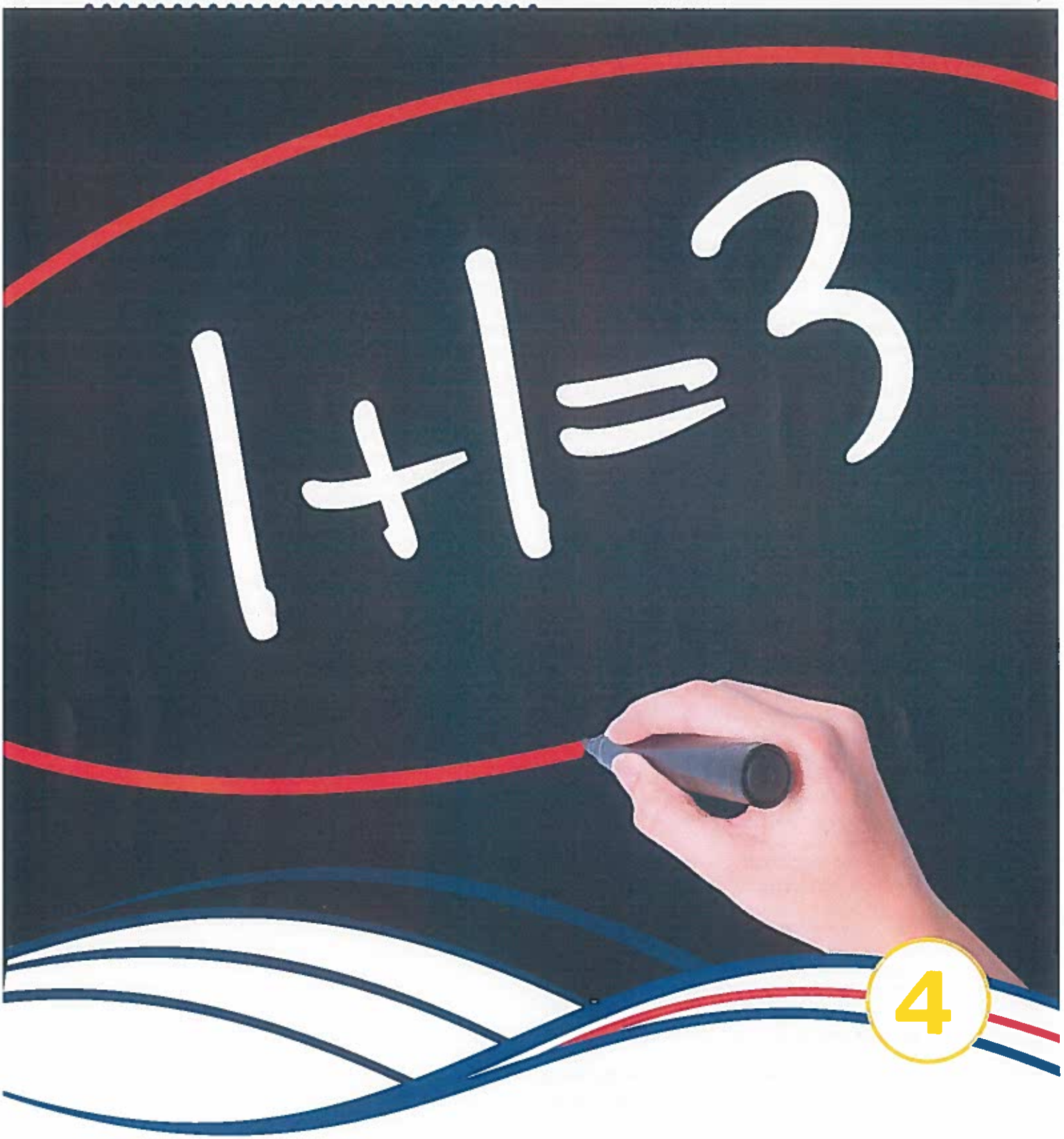

4

Integraal sport- en beweegbeleid

Sport en bewegen een maatschappelijke partner voor de gemeente

4. Integraal sport- en beweegbeleid

Naar aanleiding van het sportakkoord zijn veel ambtenaren uitgenodigd om mee te denken over het sport- en beweegbeleid en het belang daarvan voor andere beleidsdomeinen. Vooraf hebben de genodigden de lokale kadernota sport kunnen lezen. Opvallende conclusie is dat binnen het sociaal domein sport en bewegen een belangrijke rol wordt toebedeeld, maar dat deze rol vervolgens in geen beleidsnotitie terug is te vinden. Vanuit de fysieke sector was de aandacht op sportaccommodaties gericht en in mindere mate aandacht voor de omgeving en de leefbaarheid in relatie tot sport en bewegen.

4.1 Doelstelling

De gemeente Vlaardingen zoekt met sport en bewegen actief de samenwerking op met andere beleidsdomeinen en met sport- en beweegaanbieders om een bijdrage te leveren aan sociaal maatschappelijke en stedelijke vraagstukken.

4.2 Ambities

- Sport en bewegen krijgt structureel aandacht in beleidsnota's sociaal domein.
- Ontschotten van budgetten met specifiek aandacht voor de preventieve werking van sport en bewegen voor het domein zorg.
- De samenwerking tussen sport en bewegen, onderwijs, welzijn en zorg versterken door samenhang te brengen in beleid op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Aansluiten van het lokaal sportakkoord met het preventieakkoord.

Sport en bewegen krijgt structureel aandacht in beleidsnota's sociaal domein

De waarde van sport en bewegen inzetten om doelstellingen op andere beleidsterreinen te realiseren wordt onderschreven. Vanuit de beleidsafdeling sport zal structureel aandacht zijn voor het delen van trends en ontwikkelingen in de sport. Binnen de gemeentelijke organisatie zal vanuit sport een actieve input en afstemming plaatsvinden bij het opstellen van beleidsnota's. Daarvoor zorgt het team sport voor een overzicht van de beleidsonderwerpen en deelt deze met collega's intern en met maatschappelijke partners in het beoogde kernteam.

Ontschotten van budgetten

De gemeentelijke begroting is onderworpen aan regels en afspraken (rechtmatigheid). Dit maakt het ontschotten van budgetten niet eenvoudig. Zo worden gymzalen veelal vanuit onderwijsmiddelen gerealiseerd, terwijl de exploitatie bij sport wordt ondergebracht. Proactieve afstemming in het beleid voorkomt dat er door onbekendheid van ontwikkelingen onnodig extra middelen nodig zijn. Doorat sport zowel in het fysieke domein (accommodaties en openbare ruimte) als in het sociaal domein aanwezig is, vraagt dat extra aandacht bij ontwikkelen van nieuw beleid.

Samenwerking tussen sport en bewegen, onderwijs, welzijn en zorg versterken

Op de beleidsterreinen sport-onderwijs-welzijn en zorg zijn veel aanbieders actief. Elke afzonderlijke organisatie heeft voor haar activiteiten en aanvraag contacten met de gemeente. Binnen de gemeente werken de accounthouders naast elkaar aan de verschillende aanvragen (zie hierboven). De maatschappelijke partners werken op dezelfde wijze. Steeds vaker werken organisaties samen waardoor het een overweging is om te komen tot een meer integrale aanvraag vanuit het maatschappelijk veld als het om sport en bewegen gaat.

Rolverdeling

Proces eigenaar: Gemeente Vlaardingen
Proces verantwoordelijke: Gemeente Vlaardingen
Start: 2020
Een plan van aanpak is onderdeel van het gemeentelijk beleid.

5. Hoe nu verder?

Meten is weten

Met het gereedkomen van het lokaal sportakkoord is het onderzoek afgesloten en start de ontwikkel- en uitvoeringsfase. Om scherp te krijgen welke waarde sport in de samenleving heeft, zal inzicht verkregen moeten worden. Monitoren van ontwikkelingen in zowel bestaand als nieuw beleid is het vertrekpunt. In het lokaal sportakkoord zijn zowel bestaande als nieuwe activiteiten opgenomen. Dit vraagt om goed vastleggen van verwachtingen en resultaten, zodat borging van successen ook op langere termijn is gewaarborgd.

Nieuwe samenwerkingen

Met de ondertekening van het lokaal sportakkoord hebben de partijen de ambitie uitgesproken om verbindingen te leggen in het sociaal domein. Op onderdelen zijn deze verbindingen er al (IKC), terwijl samenwerking in de WMO en zorg extra aandacht kunnen gebruiken. De samenwerking is er op gericht om een gemeenschappelijk doel te bereiken. Dat betekent dat organisaties bereid zijn om over de eigen schaduw heen te stappen.

Het lokaal sportakkoord

Het lokaal sportakkoord maakt het mogelijk om inzicht te verkrijgen in de lokale ontwikkelingen. Door de inzet van de onafhankelijke sport-formateur heeft hij zonder belangen het bestaande beleid, activiteiten en ontwikkelingen kunnen organiseren. De bevindingen zijn opgenomen in het lokaal sportakkoord. De conclusie dat er al veel gebeurt in Vlaardingen is een statement. Met de instelling van een kernteam, kan de operationele fase bewaakt worden en wordt deze op langere termijn geborgd.

De dagelijkse werkzaamheden worden door vrijwilligers en professionals in goede banen geleid. Samenwerking met onderwijs, welzijn, en zorg partijen en sportaanbieders wordt in de deelakkoorden van het Nationaal sportakkoord aangemoedigd. De focus in Vlaardingen wordt gelegd op de uitwerking en implementatie van drie deelakkoorden: inclusief sporten en bewegen, vitale sport- en beweegaanbieders in combinatie met positieve sportcultuur en vaardig in bewegen. Het deelakkoord integraal sport- en beweegbeleid is als een paraplu over de overige deelakkoorden aanwezig.

Het deelakkoord duurzame sportinfrastructuur is zonder meer een aandachtspunt binnen de gemeente en verenigingen, maar maakt geen onderdeel van het integraal beleid zoals hiervoor is opgenomen.

Borging

Het lokaal sportakkoord wordt uitgevoerd naast de bestaande afspraken en subsidieafspraken. De uitvoeringsfase is in handen van de organisaties die het sportakkoord onderschreven hebben. De uitwerking van de gekozen drie hoofdthema's gaat gepaard met veel professionals en vrijwilligers. Het benoemen van een eigenaar per deelproces maakt dat deze de regie neemt over de te behalen doelstellingen en activiteiten. De samenwerkende partners onderschrijven dat eigenaarschap. Gevraagde (ver)nieuw(d)e competenties bij professionals en vrijwilligers worden ondersteund zodat zij zijn toegerust voor bestaande en toekomstige rollen. De begeleiding van het proces wordt in handen gelegd van een kerngroep. De noodzaak voor externe ondersteuning wordt vooralsnog niet onderschreven door de sportformateur. De professionaliteit binnen de lokale partners in Vlaardingen zou moeten volstaan. Financiering en inzet van activiteiten, deskundigheidsbevordering en communicatieve uitingen komen uit het beschikbare uitvoeringsbudget. Allocatie van bestaande middelen, zoals is opgenomen in middelen, past in de toekomstige samenwerking. Zodra het lokale sportakkoord door de gemeente aan het ministerie is aangeboden en is goed-gekeurd, start de operationele fase. Gedurende het ontwikkelproces is aandacht geweest voor de continuïteit en afstemming tussen de organisaties.

Het idee om een kernteam in te richten dat zich bezighoudt met de implementatie en monitoren van de gemaakte afspraken is door de deelnemers omarmd. De leden van het kernteam zijn afkomstig uit het werkveld en hebben direct contact en relatie met de (uitvoerende) medewerkers. De keuze voor deze samenstelling is deels gebaseerd op de wens om de sportnota als uitvoeringsnota te presenteren en geen beleidsnota op te leveren. Met het ondertekenen van het sportakkoord is de borging van de deelnemers aangebracht.

6.Rollen, bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de stuurgroep en het kernteam

Stuurgroep

Boven het kernteam wordt een stuurgroep gevormd waar bestuurders van (grotere) organisaties in zitten. De stuurgroep heeft als belangrijkste rol dat bij het stagneren van de voortgang in de kerngroep doorslaggevende besluiten genomen kunnen worden. De stuurgroep komt twee keer per jaar bij elkaar.

Kernteam

Het kernteam heeft verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het kernteam:

1. bewaakt de gemaakte afspraken en houdt overzicht op de operationele projecten;
2. is bevoegd tot het geven van advies en opdrachten voor het benodigde budget per onderdeel;
3. is het aanspreekpunt voor de gemeente Vlaardingen en maatschappelijke partners inzake het sportakkoord;
4. beslist over toetreding van nieuwe organisaties;
5. is bevoegd om prioriteiten uit het sportakkoord te wijzigen;
6. is bevoegd om nieuwe initiatieven toe te voegen waar deze passen binnen de gestelde kaders van de onderdelen van het sportakkoord;
7. is zelfstandig bevoegd om bij vervanging van leden zelf nieuwe leden te benaderen en te benoemen in het kernteam. Bij benoeming van nieuwkomers is 75% voorkeursstemmen nodig om tot benoeming over te gaan.

In het kernteam heeft elke deelnemer dezelfde bevoegdheid en verantwoordelijkheid. Van elke bijeenkomst wordt een korte actie-/besluitenlijst opgesteld. Deze lijst is te raadplegen via de gemeente Vlaardingen.

Eerste benoeming kernteamleden

Bij het tot stand komen van het lokaal sportakkoord is door veel organisaties deelgenomen aan de bijeenkomsten. Als onafhankelijk sportformateur zijn tijdens het proces verschillende personen en organisaties direct benaderd.

Werkwijze

Het kernteam komt de eerste keer bij elkaar op uitnodiging en initiatief van de gemeenteambtenaar Mascha Verloop. Tijdens de eerste bijeenkomst maakt het kernteam afspraken over de genoteerde taken, rollen en verantwoordelijkheden.

Een vergadering wordt via een nader te bepalen digitale werkwijze onder de aandacht gebracht bij alle deelnemers aan het sportakkoord. Het inbrengen van gespreksonderwerpen is mogelijk door dit aan te reiken via de nog te bepalen route. De verslaglegging wordt door de kerngroep gepubliceerd voor de deelnemers aan het sportakkoord.

Binnen Vlaardingen gaat veel goed en zijn goede sportaccommodaties aanwezig. Organisaties weten elkaar op onderdelen te vinden, maar het kan altijd beter. Het lokaal sportakkoord stelt de spelregels vast en draagt zorg voor het spelen van een wedstrijd. Binnen het spelen van de wedstrijd zijn de organisaties die zich verbonden hebben aan het lokaal sportakkoord een team met hetzelfde doel.

Sport als maatschappelijk **partner**